

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 238/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, zastúpeného JUDr. Peter Celec, advokátska kancelária s.r.o., M. R. Štefánika 36, Martin, proti postupu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice-Šaca, proti postupu Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 5PP/44/2022 a proti postupu Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tos/62/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. novembra 2023 domáha (vychádzajúc z petitu ústavnej sťažnosti, pozn.) vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) nejednoznačne identifikovaným postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice-Šaca (ďalej len „ústav na výkon trestu odňatia slobody“), postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5PP/44/2022 a postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tos/62/2023. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 4Tos/62/2023 zo 14. augusta 2023 a zároveň žiada, aby mu ústavný súd priznal finančné zadostučinenie 1 500 eur za každý mesiac od 8. septembra 2022 až do rozhodnutia ústavného súdu.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2To 59/2015 z 19. augusta 2015 (v spojení s rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 3T 200/2009 z 9. júna 2015) uznaný vinným zo zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 a 2 písm. a) a b) Trestného zákona a zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 a 2 písm. a) a b)

Trestného zákona, za spáchanie ktorých mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní dvanásť rokov a šesť mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

3. Podaním doručeným okresnému súdu 14. júla 2022 sťažovateľ požiadal o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorú okresný súd uznesením sp. zn. 5PP/44/2022 z 8. septembra 2022 podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona zamietol. Proti tomuto prvostupňovému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd uznesením sp. zn. 7Tos/91/2022 z 5. decembra 2022 rozhodol tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku predmetné prvostupňové uznesenie okresného súdu z 8. septembra 2022 zrušil a okresnému súdu uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

4. Okresný súd následne uznesením sp. zn. 5PP/44/2022 z 23. mája 2023 podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona žiadosť sťažovateľa o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol. Proti tomuto prvostupňovému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd uznesením sp. zn. 4Tos/62/2023 zo 14. augusta 2023 rozhodol tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom namieta, že ústav na výkon trestu odňatia slobody v rámci hodnotenia (ktoré vypracoval pre účely rozhodnutia o žiadosti o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody) neodporúčal jeho podmieňané prepustenie, s čím sťažovateľ nesúhlasí. Podľa názoru sťažovateľa v jeho prípade boli splnené jednotlivé podmienky na jeho podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí [§ 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde] a v časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

II.1. K namietanému porušeniu označených práv nejednoznačne identifikovaným postupom ústavu na výkon trestu odňatia slobody:

8. Pri predbežnom prerokovaní tejto časti ústavnej sťažnosti vo vzťahu k petitu ústavnej sťažnosti v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie označených práv „postupom ÚVTOS Košice - Šaca“, ústavný súd konštatuje, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa v predloženom znení nemožno v tejto časti

považovať za kvalifikovanú ústavnú sťažnosť, o ktorej by ústavný súd mohol konať a rozhodnúť. Jej nedostatok sa vzťahuje na sťažovateľom formulovaný návrh na rozhodnutie (petit), v ktorom nie je jednoznačne (t. j. miestom, časom, spôsobom, resp. bližším popisom) identifikovaný sťažovateľom namietaný postup ústavu na výkon trestu odňatia slobody, ktorým mali byť porušené označené práva sťažovateľa (II. ÚS 152/2023).

9. Možno tak uzavrieť, že v tejto časti nie je sťažovateľom predložený návrh rozhodnutia vo veci samej (petit) vymedzený presne, jednoznačne a určito, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie v uvedenej veci, pričom v dôsledku uvedeného nedostatku by ústavný súd takto navrhovaný petit nemohol premietnuť do svojho rozhodnutia. Ústavný súd pritom nemôže vybočiť z rámca návrhu na rozhodnutie určeného sťažovateľom, nemôže rozhodnúť o niečom inom alebo navyše a nemôže ani sám vykonať konverziu sťažovateľom chybné formulovaného petitu ústavnej sťažnosti. V situácii, keď je petit ústavnej sťažnosti sťažovateľom z hľadiska práva nesprávne formulovaný, musí ústavný súd – s ohľadom na svoju viazanosť petitom – ústavnú sťažnosť odmietnuť.

10. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale týka sa petitu ako esenciálnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti, ústavný súd sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nevyzýval na odstránenie tohto nedostatku ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019, II. ÚS 233/2021, II. ÚS 270/2021, II. ÚS 433/2021, II. ÚS 99/2022, II. ÚS 131/2023, II. ÚS 152/2023).

11. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

12. Nad rámec uvedeného ústavný súd pre úplnosť poukazuje, že orgánmi verejnej moci, ktoré sú primárne kompetentné (a zároveň spôsobilé vzhľadom na ich oprávnenia) zaoberať sa tvrdeniami o nezákonnom postupe ústavu na výkon trestu a preveriť ich opodstatnenosť, sú príslušné zložky Zboru väzenskej a justičnej stráže a Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 65da a nasl. zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov) a príslušný prokurátor [§ 18 ods. 1 písm. a) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, § 96 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Z uvedeného dôvodu by ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti mohol odmietnuť aj podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

II.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom okresného súdu:

13. Vo vzťahu k sťažovateľom napadnutému postupu okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

14. Vo vzťahu k označenému postupu okresného súdu (ako súdu prvostupňového, pozn.) disponoval sťažovateľ opravným prostriedkom – sťažnosťou. O sťažnostiach bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd ako súd nadriadený. Sťažovateľ podal proti napadnutému postupu okresného súdu dve sťažnosti, pričom o prvej sťažnosti rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 7Tos/91/2022 z 5. decembra 2022 a o druhej sťažnosti uznesením sp. zn. 4Tos/62/2023 zo 14. augusta 2023. Sťažovateľ teda opakovane využil možnosť podania riadnych opravných prostriedkov proti napadnutému postupu okresného súdu, o ktorých bolo krajským súdom rozhodnuté.

15. Existencia opravného konania pred krajským súdom nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom prvostupňovom postupe okresného súdu, keďže sťažnosť v danom prípade predstavovala účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému prvostupňovému postupu okresného súdu, ktorý sťažovateľ aj využil (porov. m. m. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu po zistení nedostatku právomoci v konaní pred ústavným súdom už nie je potrebné skúmať, či sú alebo nie sú splnené ďalšie procesné podmienky. Tomuto postupu totiž bráni zistený neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky spočívajúci v nedostatku právomoci ústavného súdu.

16. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým postupom okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

II.3. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom krajského súdu:

17. Ústavný súd konštatuje, že petit ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, úplne jednoznačne vymedzuje, že ústavná sťažnosť nesmeruje proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4Tos/62/2023 zo 14. augusta 2023, ale že smeruje „len“ proti napadnutému postupu krajského súdu, keďže iba vo vzťahu k nemu sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojich označených práv.

18. Napriek tomu, že sťažovateľ petitom ústavnej sťažnosti namieta porušenie označených práv napadnutým postupom krajského súdu, v odôvodnení ústavnej sťažnosti nepoukazuje na porušenie svojich práv spočívajúce v samotnom napadnutom postupe krajského súdu, ale svoju argumentáciu smeruje výhradne proti uzneseniu krajského súdu. Totiž ak sťažovateľ nesúhlasí so záverom konajúcich súdov, že v jeho prípade neboli splnené jednotlivé podmienky na jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ide nepochybne o výhradu smerujúcu proti predmetnému uzneseniu krajského súdu (keďže úvahy krajského súdu sú vyjadrené v jeho predmetnom rozhodnutí), a nie o výhradu smerujúcu proti napadnutému postupu krajského súdu (m. m. II. ÚS 131/2023, II. ÚS 152/2023).

19. Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. Inak povedané, ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

20. Z hľadiska predbežného prerokovania tejto časti ústavnej sťažnosti je podstatná najmä požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a to požiadavka relevantnej

ústavnoprávnej argumentácie (konkrétne skutkové a právne dôvody) namietaného porušenia práv, ako aj ustanovenie § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti. Ústavný súd osobitne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom.

21. Keďže sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojich práv výlučne postupom krajského súdu, a nie aj predmetným rozhodnutím krajského súdu, predmetom ústavného prieskumu sťažovateľom namietaného porušenia označených práv môže byť len označený postup krajského súdu, pričom však sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti neuvádza ústavnoprávne relevantnú argumentáciu odvodňujúcu, v čom by podľa jeho názoru malo spočívať porušenie ním označených práv samotným napadnutým postupom krajského súdu. Ústavná sťažnosť v tejto časti preto nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené zákonom o ústavnom súde.

22. Na uvedenom závere nič nemení ani to, že sťažovateľ sa petitom ústavnej sťažnosti domáha, aby ústavný zrušil uznesenie krajského súdu. Nevyhnutným predpokladom, aby ústavný súd mohol pristúpiť k zrušeniu rozhodnutia, je, že ústavný súd v prvom rade vysloví porušenie základného práva vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré má zrušiť. Inak povedané, ústavný súd nemôže zrušiť rozhodnutie orgánu verejnej moci, ak najprv (vychádzajúc z petitu) nevysloví, že predmetným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva (m. m. II. ÚS 270/2021, II. ÚS 433/2021, II. ÚS 99/2022, II. ÚS 131/2023, II. ÚS 152/2023).

23. Ak teda ústavnému súdu už samotná formulácia petitu ústavnej sťažnosti vôbec nedáva možnosť vysloviť porušenie práv sťažovateľa uznesením krajského súdu, ale „len“ napadnutým postupom krajského súdu, ústavný súd nemôže ani zrušiť uznesenie krajského súdu, a to hoci sa sťažovateľ zrušenia tohto rozhodnutia petitom ústavnej sťažnosti domáha.

24. Ústavný súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom, ktorý je v súlade s § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v súvislosti s tým naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

25. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale týka sa petitu ústavnej sťažnosti, resp. aj odôvodnenia ústavnej

sťažnosti ako esenciálnych obsahových náležitostí ústavnej sťažnosti, ústavný súd sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019, II. ÚS 233/2021, II. ÚS 270/2021, II. ÚS 433/2021, II. ÚS 99/2022, II. ÚS 131/2023, II. ÚS 152/2023).

26. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

27. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2024

Peter Molnár
predseda senátu